ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 13ης Σεπτεμβρίου 2006 *

Στην υπόθεση Τ-191/04,

MIP Metro Group Intellectual Property GmbH & Co. KG, με έδρα το Ντύσσελντορφ (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον δικηγόρο R. Kaase,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τον A. Folliard-Monguiral,

καθού,

αντίδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου:

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Tesco Stores Ltd, με έδρα το Cheshunt (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τον S. Malynicz, barrister,

με αντικείμενο προσφυγή που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 23ης Μαρτίου 2004 (υπόθεση R 486/2003-1), αφορώσας διαδικασία ανακοπής μεταξύ της MIP Metro Group Intellectual Property GmbH & Co. KG και της Tesco Stores Ltd,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, πρόεδρο, V. Tiili και O. Czúcz, δικαστές,
γραμματέας: K. Andová, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Μαΐου 2004,

έχοντας υπόψη τα υπομνήματα αντικρούσεως της παρεμβαίνουσας και του ΓΕΕΑ που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 και 21 Σεπτεμβρίου 2004, αντιστοίχως,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 30ής Νοεμβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 20 Μαρτίου 1998, η MIP METRO Group Intellectual Property GmbH & Co. KG, πρώην METRO Cash & Carry GmbH (στο εξής: προσφεύγουσα), υπέβαλε αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε καταχώριση είναι το κατωτέρω εικονιστικό σημείο:

3 Η αίτηση δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 86/99 της 2ας Νοεμβρίου 1999.

4 Στις 28 Ιανουαρίου 2000, η Tesco Stores Ltd (στο εξής: παρεμβαίνουσα) άσκησε ανακοπή δυνάμει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94 κατά της καταχωρίσεως του

εν λόγω σήματος. Η ανακοπή βασιζόταν στο προγενέστερο εθνικό λεκτικό σήμα METRO n° 1543011, που καταχωρίστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 27 Ιουλίου 1993 και του οποίου η αρχική διάρκεια ισχύος έληγε στις 27 Ιουλίου 2000.

5 Με έγγραφο της 13ης Ιουνίου 2000, το ΓΕΕΑ ενημέρωσε την παρεμβαίνουσα ότι είχε προθεσμία τεσσάρων μηνών για την προσκόμιση στοιχείων σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, αποδεικτικών στοιχείων και συμπληρωματικών επιχειρημάτων που θεωρούσε λυσιτελή προς στήριξη της ανακοπής της. Με πληροφοριακό σημείωμα, συνημμένο στο εν λόγω έγγραφο, το ΓΕΕΑ ενημέρωσε την παρεμβαίνουσα ότι, σε περίπτωση που η διάρκεια ισχύος της καταχωρίσεως του προγενέστερου σήματος έληγε «κατά την ημερομηνία κατά την οποία [έπρεπε να] προσκομιστούν οι αποδείξεις προγενεστέρων δικαιωμάτων» σύμφωνα με τον κανόνα 20, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 303, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός), η παρεμβαίνουσα όφειλε επίσης να καταθέσει πιστοποιητικό ανανεώσεως ή ισοδύναμο αποδεικτικό στοιχείο ή ελλείψει αυτών να αποδείξει ότι η αίτηση ανανεώσεως είχε κατατεθεί προσηκόντως ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Η προθεσμία των τεσσάρων μηνών παρατάθηκε στη συνέχεια και έληξε οριστικώς στις 13 Μαρτίου 2003.

6 Η απόδειξη περί της ανανεώσεως του προγενεστέρου σήματος δεν προσκομίστηκε εντός της ως άνω προθεσμίας.

7 Με έγγραφο της 30ής Απριλίου 2003, η παρεμβαίνουσα πληροφορήθηκε ότι, καθόσον δεν είχε προσκομίσει την απόδειξη περί της ανανεώσεως της καταχωρίσεώς της, επρόκειτο να εκδοθεί απόφαση επί της ανακοπής βάσει των διαθεσίμων αποδεικτικών στοιχείων

8 Με απόφαση της 12ης Ιουνίου 2003 (στο εξής: απόφαση του τμήματος ανακοπών), το τμήμα ανακοπών απέρριψε την ανακοπή για τον λόγο ότι η παρεμβαίνουσα, αν και κλήθηκε προσηκόντως να το πράξει, δεν προσκόμισε την απόδειξη περί του ότι εξακολουθούσε να ισχύει το προγενέστερο δικαίωμά της μετά τις 27 Ιουλίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η διάρκεια ισχύος της καταχωρίσεως του σήματός της σύμφωνα με τα υποβληθέντα από την παρεμβαίνουσα έγγραφα.

9 Στις 11 Αυγούστου 2003, η παρεμβαίνουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ, βάσει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94, βάλλουσα κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών.

10 Με απόφαση της 23ης Μαΐου 2004 (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), το πρώτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δέχθηκε την προσφυγή. Έκρινε ότι, κατά την ημερομηνία της καταθέσεως της ανακοπής, ακόμη δε και κατά την ημερομηνία κατά την οποία ζητήθηκαν οι αποδείξεις (στις 13 Ιουνίου 2000), το προγενέστερο δικαίωμα εξακολουθούσε να ισχύει και ότι, επομένως, η παρεμβαίνουσα δεν όφειλε να αποδείξει την ανανέωση της καταχωρίσεως του σήματός της.

Αιτήματα των διαδίκων

11 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή·

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

12 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να δεχθεί το αίτημα της προσφεύγουσας με το οποίο ζητείται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την παρεμβαίνουσα στα δικαστικά έξοδα.

13 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα της παρεμβαίνουσας.

Επί του παραδεκτού των αιτημάτων του ΓΕΕΑ

14 Όσον αφορά τη διαδικαστική θέση του ΓΕΕΑ, πρέπει να υπομνηστεί ότι, μολονότι το Γραφείο δεν διαθέτει την απαιτούμενη ενεργητική νομιμοποίηση για να ασκήσει προσφυγή κατά αποφάσεως του τμήματος προσφυγών, αντιθέτως, δεν υποχρεούται να υπερασπίζεται συστηματικώς κάθε προσβαλλόμενη απόφαση των τμημάτων προσφυγών ή να ζητεί υποχρεωτικώς την απόρριψη κάθε προσφυγής στρεφόμενης κατά τέτοιας αποφάσεως [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2004, T-107/02, GE Betz κατά ΓΕΕΑ — Atofina Chemicals (BIOMATE), Συλλογή 2004, σ. II-1845, σκέψη 34· της 15ης Ιουνίου 2005, T-186/04, Spa Monopole κατά ΓΕΕΑ — Spaform (SPAFORM), Συλλογή 2005, σ. II-2333, σκέψη 20, και της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-379/03, Peek & Cloppenburg κατά ΓΕΕΑ (Cloppenburg), Συλλογή 2005, σ. II-4633, σκέψη 22]. Τίποτε δεν εμποδίζει το Γραφείο να συντάσσεται με αίτημα του προσφεύγοντος ή ακόμα να επαφίεται απλώς στην κρίση του Πρωτοδικείου, υποβάλλοντας συγχρόνως όλα τα επιχειρήματα που θεωρεί πρόσφορα, για να διαφωτίσει το Πρωτοδικείο (προαναφερθείσες αποφάσεις BIOMATE, σκέψη 36 και Cloppenburg, σκέψη 22). Αντιθέτως, δεν μπορεί να διατυπώσει αιτήματα με σκοπό την ακύρωση ή την αναδιατύπωση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών επί σημείου που δεν έχει προβληθεί στο δικόγραφο της προσφυγής ή να προβάλει επιχειρήματα που δεν έχουν προβληθεί με το δικόγραφο προσφυγής (βλ., προαναφερθείσα απόφαση Cloppenburg, σκέψη 22· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2004, C-106/03 P, Vedial κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-9573, σκέψη 34).

15 Συνεπώς, τα αιτήματα με τα οποία το ΓΕΕΑ συντάσσεται προς τα ακυρωτικά αιτήματα της προσφεύγουσας πρέπει να κριθούν παραδεκτά, καθόσον τα εν λόγω αιτήματα και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν προς στήριξη των αιτημάτων αυτών εμπίπτουν στο πλαίσιο των προβληθέντων από την προσφεύγουσα αιτημάτων και λόγων ακυρώσεως.

Επί της ουσίας

Α — *Επιχειρήματα των διαδίκων*

16 Η προσφεύγουσα προβάλλει ένα μόνο λόγο προς στήριξη των αιτημάτων της με σκοπό την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ισχυρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση συνιστά παράβαση του κανονισμού 40/94, ειδικότερα δε του άρθρου του 74, καθώς και του εκτελεστικού κανονισμού, ειδικότερα δε των κανόνων του 16 και 20. Από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι η λυσιτελής ημερομηνία, κατά την οποία πρέπει να ισχύει το προγενέστερο δικαίωμα και ως προς την οποία ο ανακόπτων πρέπει να αποδείξει το κύρος του εν λόγω δικαιώματος, είναι εκείνη κατά την οποία αποφαίνεται το τμήμα ανακοπών ή τουλάχιστον η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που τάχθηκε για την προσκόμιση άλλων αποδείξεων και όχι εκείνη της καταθέσεως της ανακοπής.

17 Κατόπιν, υποστηρίζει ότι η ratio legis του κανόνα 16 του εκτελεστικού κανονισμού απαιτεί να έχουν τη δυνατότητα ο ανακόπτων και το τμήμα ανακοπών να ελέγχουν το κύρος του προγενέστερου σήματος του οποίου γίνεται επίκληση κατά της αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος, δεδομένου ότι μόνον ένα έγκυρο σήμα μπορεί να αποτελέσει τη βάση ανακοπής. Το τμήμα ανακοπών εξουσιοδοτείται από τον κανόνα 16, παράγραφος 3, και από τον κανόνα 20, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού να τάξει προθεσμία για την προσκόμιση αποδείξεων, αν οι τελευταίες δεν προσκομίστηκαν μαζί με το δικόγραφο της ανακοπής.

18 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι οι διαπιστώσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με τις οποίες το τμήμα ανακοπών δεν μπορεί, αφενός, να λάβει υπόψη τη λήξη της ισχύος των δικαιωμάτων του προγενεστέρου σήματος η οποία επέρχεται προτού αυτό αποφανθεί επί της ανακοπής και, αφετέρου, να απαιτήσει την απόδειξη περί της ανανεώσεως του προγενεστέρου σήματος, είναι αντίθετες προς τις διατάξεις του κανονισμού 40/94 και του εκτελεστικού κανονισμού, καθώς και προς την όλη οικονομία της εκτιμήσεως των σχετικών λόγων απαραδέκτου.

19 Το ΓΕΕΑ υποστηρίζει την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας. Παρατηρεί, ειδικότερα, ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι ασυμβίβαστη με τις εσωτερικές του οδηγίες που διέπουν τη διαδικασία ανακοπής, οι οποίες ορίζουν ότι, «διαρκούσης της ταχθείσας προθεσμίας των τεσσάρων μηνών για τη συμπλήρωση του φακέλου, ο ανακόπτων πρέπει να προσκομίσει την απόδειξη ότι το (τα) σήμα (τα) στο (στα) οποίο (α) στηρίζεται εξακολουθεί (εξακολουθούν) να ισχύει (ισχύουν). Σε περίπτωση που δεν αποδεικνύεται η ανανέωση, η προγενέστερη καταχώριση δεν λαμβάνεται υπόψη [...] ή η αίτηση ανακοπής απορρίπτεται για τον λόγο ότι δεν είναι βάσιμη. Εντούτοις, για να μην αποφανθεί το τμήμα ανακοπών επί ανακοπής που βασίζεται σε προγενέστερη καταχώριση που δεν ανανεώθηκε, αν μια εγκύρως αποδειχθείσα καταχώριση λήγει μεταξύ του τέλους της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών και του χρόνου κατά τον οποίον εκδίδεται η απόφαση, ο εξεταστής οφείλει να ζητήσει από τον ανακόπτοντα την προσκόμιση της αποδείξεως της ανανεώσεως της καταχωρίσεως, δεν έχει δε σημασία αν ο ανακόπτων ασκεί ένσταση ή όχι».

20 Η παρεμβαίνουσα προβάλλει έξι επιχειρήματα προς υποστήριξη της θέσεώς της, σύμφωνα με την οποία το τμήμα προσφυγών εφάρμοσε ορθώς τον κανονισμό 40/94 και τον εκτελεστικό κανονισμό.

21 Πρώτον, ισχυρίζεται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 χρησιμοποιεί μάλλον τον ενεστώτα χρόνο («κατόπιν ανακοπής») παρά τον μέλλοντα. Στη συνέχεια, το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού χρησιμοποιεί παρελθόντα χρόνο («σήματα καταχωρημένα»). Κατά την άποψή της, από την ανάγνωση και των δύο διατάξεων μαζί καθίσταται σαφές ότι καθοριστική είναι η ημερομηνία της ανακοπής. Συνεπώς, δεν υπάρχει καμία διάταξη στο άρθρο 8 του κανονισμού 40/94 που να υποχρεώνει τον ανακόπτοντα να διατηρεί αυτό το καθεστώς δικαιούχου του προγενεστέρου σήματος ή να αποδεικνύει ότι διατήρησε το εν λόγω καθεστώς πέραν της προθεσμίας ανακοπής.

22 Δεύτερον, η παρεμβαίνουσα θεωρεί ότι ο μόνος όρος που επιβάλλεται από το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 είναι να ασκείται ανακοπή για τον λόγο ότι το σήμα δεν έπρεπε να γίνει δεκτό για καταχώριση δυνάμει του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού. Παρατηρεί ότι η προϋπόθεση αυτή επίσης διατυπώνεται στον ενεστώτα. Επιπλέον, ο ανακόπτων απαιτείται να είναι, μεταξύ άλλων, ο δικαιούχος προγενεστέρων σημάτων, απαίτηση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Στην εν λόγω διάταξη χρησιμοποιείται επίσης ο ενεστώς. Η παρεμβαίνουσα συνάγει από αυτό ότι ο ανακόπτων ουδόλως υποχρεούται να αποδείξει ότι στο μέλλον, μετά τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση ανακοπής, θα εξακολουθήσει να είναι δικαιούχος για αόριστο χρόνο. Θεωρεί ότι το άρθρο 42, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού επιβεβαιώνει την ερμηνεία αυτή, απαιτώντας από τον ανακόπτοντα να καθορίζει επακριβώς τους λόγους επί των οποίων στηρίζεται η ανακοπή, και χρησιμοποιώντας εκ νέου τον ενεστώτα. Ισχυρίζεται εξάλλου ότι ο ανακόπτων πρέπει να αναφέρει τους υφισταμένους κατά την ημερομηνία αυτή λόγους που μπορούν να προβληθούν κατά του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση. Κανένας ανακόπτων δεν είναι σε θέση να αναφέρει με βεβαιότητα ποια θα μπορούσε να είναι η κατάσταση σε μια μελλοντική αόριστη ημερομηνία μετά την προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής. Αυτό, εν πάση περιπτώσει, θα ήταν αντίθετο προς το γράμμα του άρθρου 42, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94.

23 Τρίτον, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι οι κανόνες 15 και 16 του κανονισμού εκτελέσεως σιωπούν απολύτως ως προς τη θέση που υποστήριξε η προσφεύγουσα, σύμφωνα με την οποία το κύρος του προγενέστερου σήματος πρέπει να αποδεικνύεται κατά την ημερομηνία κατά την οποία το τμήμα ανακοπών εκδίδει την επί της ουσίας απόφασή του. Υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι ο νομοθέτης θέσπισε τέτοιες λεπτομερείς διατάξεις, χωρίς εντούτοις να καθορίσει ειδικώς ότι ο ανακόπτων οφείλει να αποδεικνύει ότι τα δικαιώματά του θα εξακολουθήσουν να ισχύουν πέραν της προθεσμίας ανακοπής, πρέπει να ερμηνεύεται ως σημαίνον την πρόθεση του νομοθέτη να μην απαιτεί αυτή την απόδειξη, σύμφωνα με την αρχή expressio unius est exclusio alterius. Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει εξάλλου ότι οι οικείες διατάξεις διατυπώνονται στον ενεστώτα ή σε παρελθόντα χρόνο.

24 Παραπέμπει επίσης στον κανόνα 15, 2, στοιχείο c, περίπτωση i, του κανονισμού εκτελέσεως, ο οποίος ορίζει ότι, «όταν η ανακοπή ασκείται από τον δικαιούχο προγενεστέρου σήματος ή προγενεστέρου δικαιώματος, [το δικόγραφο της ανακοπής πρέπει να περιλαμβάνει] ένδειξη περί του ότι είναι ο δικαιούχος αυτού του σήματος ή του δικαιώματος». Από αυτό συνάγει ότι το μοναδικό στοιχείο που πρέπει να αποδειχθεί, σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα, είναι ότι ο ανακόπτων είναι ο δικαιούχος του προγενεστέρου σήματος κατά την ημερομηνία ασκήσεως της ανακοπής.

25 Τέταρτον, η παρεμβαίνουσα υπενθυμίζει ότι η επιταγή της ασφάλειας δικαίου απαιτεί να παρέχει η κοινοτική ρύθμιση στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλει (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Οκτωβρίου 1998, C-233/96, Δανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-5655, σκέψη 38). Παρατηρεί ότι η προτεινόμενη από την προσφεύγουσα λύση, δηλαδή ότι η ημερομηνία κατά την οποία το ΓΕΕΑ εκτιμά το κύρος του προγενεστέρου σήματος είναι η της εκδόσεως της απόφασής του επί της ανακοπής, στηρίζεται σε αυθαίρετη και αμφίβολη βάση. Υποστηρίζει ότι η δυνατότητα παρατεινομένων διαδικασιών θα απαιτεί από όλους τους ανακόπτοντες να μαντεύουν την πιθανή ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως επί της ουσίας ή να προσκομίζουν συνεχώς την ενημερωμένη απόδειξη περί του προγενεστέρου σήματος.

26 Πέμπτον, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι αντιβαίνει προς την αρχή του κοινοτικού δικαίου περί μη αναδρομικότητας να απαιτείται από τον ανακόπτοντα να αποδείξει ότι το προγενέστερο σήμα εξακολουθεί να υφίσταται ή ότι ισχύει πέραν της προθεσμίας ανακοπής.

27 Διευκρινίζει ότι, όταν ασκήθηκε η ανακοπή, στις 28 Ιανουαρίου 2000, της διαβιβάστηκε έγγραφο με το οποίο της επιτρεπόταν να προσκομίσει κατόπιν αντίγραφο της καταχωρίσεως. Αυτή κατέθεσε αντίγραφο του πιστοποιητικού καταχωρίσεως για το προγενέστερο σήμα στις 24 Φεβρουαρίου 2000. Στο σημείο 18 του υπομνήματός της αντικρούσεως αναφέρει ότι η εν λόγω καταχώριση απέδειξε ότι το σήμα εξακολουθούσε να ισχύει έως τις 27 Ιουλίου 2003, δηλαδή πέραν της λήξεως της προθεσμίας ανακοπής. Στις 13 Ιουνίου 2000, το ΓΕΕΑ την ενημέρωσε εγγράφως για την έναρξη της κατ' αντιμωλίαν φάσεως της διαδικασίας και της ζήτησε να προσκομίσει στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, τις αποδείξεις και παρατηρήσεις προς στήριξη των επιχειρημάτων της. Ισχυρίζεται ότι, αν, όπως διατείνεται η προσφεύγουσα, το εν λόγω έγγραφο της επέβαλλε να προσκομίσει την απόδειξη περί της ανανεώσεως της καταχωρίσεως που είχε ήδη υποβληθεί κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ανακοπής, αυτή η απαίτηση ήταν αναδρομική και, επομένως, απαράδεκτη.

28 Έκτον, τέλος, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 74 του κανονισμού 40/94 δεν καθιστά περισσότερο αποδεκτή τη θέση της προσφεύγουσας. Κατ' αυτήν, ο σκοπός του εν λόγω άρθρου αντιστοιχεί στον τίτλο του, δηλαδή καθορίζει την

έκταση της αυτεπάγγελτης εξέτασης των πραγματικών περιστατικών από το ΓΕΕΑ. Δεν δέχεται, επομένως, ότι το χωρίο αυτό συνεπάγεται ότι ο ανακόπτων έχει την υποχρέωση να αποδείξει στο ΓΕΕΑ ότι ένα σήμα εξακολουθεί να υφίσταται και να ισχύει έως την ημερομηνία κατά την οποία το τμήμα ανακοπών αποφαίνεται.

Β — *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

29 Η προσφεύγουσα, υποστηριζομένη από το ΓΕΕΑ, επικρίνει ουσιαστικά δύο διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην προσβαλλομένη απόφαση. Πρώτον, το τμήμα προσφυγών κρίνει εσφαλμένως ότι η λήξη του σήματος επί του οποίου βασίστηκε η ανακοπή δεν επιτρέπει στο τμήμα ανακοπών να τροποποιήσει αναδρομικώς το καθεστώς του ανακόπτοντος και να απορρίψει την ανακοπή. Δεύτερον, κρίνει εσφαλμένως ότι ο ανακόπτων υποχρεούται να εκθέτει άπαξ διά παντός τους λόγους της ανακοπής του και ότι, επομένως, ούτε το τμήμα ανακοπών ούτε τα τμήματα προσφυγών έχουν το δικαίωμα να απαιτούν μεταγενέστερη απόδειξη περί του υφισταμένου κύρους του προγενεστέρου σήματος επί του οποίου βασίστηκε η ανακοπή. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι αντίθετες προς τη γενική οικονομία του κανονισμού 40/94 και του κανονισμού εκτελέσεως, δεδομένου ότι θα οδηγούσαν το τμήμα ανακοπών στη διαπίστωση συγκρούσεως μεταξύ του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση και προγενέστερου σήματος του οποίου η διάρκεια προστασίας έχει λήξει.

30 Έχει σημασία να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η βασική λειτουργία του σήματος είναι να εγγυάται στον καταναλωτή ή τον τελικό χρήστη την ταυτότητα καταγωγής του φέροντος το σήμα προϊόντος ή υπηρεσίας, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή υπηρεσία από εκείνα άλλης προελεύσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Μαΐου 1978, 102/77, Hoffmann-La Roche, Συλλογή τόμος 1978, σ. 351, σκέψη 7· της 29ης Απριλίου 2004, C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-5089, σκέψη 48, και της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-329/02 P, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-8317, σκέψη 23). Δεν υφίσταται γενικό συμφέρον να παρασχεθεί οποιαδήποτε προστασία του κανονισμού 40/94 σε σήμα το οποίο δεν πληροί την κύρια λειτουργία του (προπαρατεθείσα απόφαση Henkel κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 48).

31 Οι διατάξεις των άρθρων 8 και 42 του κανονισμού 40/94 και των κανόνων 15, 16 και 20 του κανονισμού εκτελέσεως που αφορούν τους σχετικούς λόγους απαραδέκτου και η διαδικασία ανακοπής έχουν κυρίως ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι προγενέστερο σήμα μπορεί να διατηρήσει τη λειτουργία του εξακρίβωσης της ταυτότητας καταγωγής, προβλέποντας τη δυνατότητα μη καταχωρίσεως νέου σήματος που θα ερχόταν σε σύγκρουση με το προγενέστερο σήμα λόγω κινδύνου συγχύσεως μεταξύ αυτών.

32 Το ενδεχόμενο αυτής της συγκρούσεως πρέπει να θεωρείται υπό το πρίσμα δύο προσεγγίσεων. Αφενός, όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής των προαναφερθεισών διατάξεων, πρέπει να υφίσταται ταυτότητα ή ομοιότητα μεταξύ του προγενεστέρου σήματος και του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών που τα δύο σήματα δηλώνουν, δυνάμενη να δημιουργήσει σύγχυση μεταξύ των δύο σημείων. Αφετέρου, ως προς την κατά χρόνον εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, τα δύο αυτά σήματα πρέπει να συνυπάρχουν για ορισμένη χρονική περίοδο. Η λειτουργία εξακριβώσεως της ταυτότητας καταγωγής ενός προγενεστέρου σήματος δεν μπορεί να απειλείται από άλλο σήμα το οποίο καταχωρείται μόνο μετά τη λήξη ισχύος του προγενεστέρου σήματος. Ελλείψει χρονικής περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας τα δύο σήματα μπορούν να συνυπάρχουν, καμία σύγκρουση δεν μπορεί να εμφανιστεί.

33 Επομένως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσβαλλομένη απόφαση, σύμφωνα με την οποία «τίποτε δεν επιτρέπει στο τμήμα ανακοπών να τροποποιεί αναδρομικώς το καθεστώς ανακόπτοντος απλώς επειδή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανακοπής, [...] η εθνική καταχώριση [...] λήγει», δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι δεν μπορεί να ανακύψει σύγκρουση μεταξύ του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση και προγενεστέρου σήματος του οποίου η ισχύς έληξε κατά την εν λόγω περίοδο, δεδομένου ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν μπορεί να καταχωριστεί παρά μόνο μετά το τέλος της διαδικασίας ανακοπής. Συνεπώς, η προστασία την οποία το τμήμα προσφυγών παρέσχε στο προγενέστερο σήμα δεν δικαιολογείται από την προστασία της κύριας λειτουργίας του σήματος και είναι αντίθετη προς το πνεύμα και την οικονομία των διατάξεων που ρυθμίζουν την εκτίμηση των σχετικών λόγων απαραδέκτου και τη διαδικασία ανακοπής.

34 Επιπλέον, η προσφεύγουσα και το ΓΕΕΑ ισχυρίζονται ορθώς ότι το τμήμα ανακοπών και τα τμήματα προσφυγών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αλλαγές περιστάσεων που επέρχονται μεταξύ της καταθέσεως του δικογράφου της ανακοπής και της αποφάσεως επί της ανακοπής και που προκύπτουν από αποδείξεις που προσκόμισαν οι διάδικοι απαντώντας στο αίτημα του ΓΕΕΑ για την παροχή πληροφοριών.

35 Πρέπει να υπομνηστεί συναφώς ότι το Πρωτοδικείο έκρινε με την απόφασή του της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, Τ-308/01, Henkel κατά ΓΕΕΑ — LHS (UK) (KLEENCARE) (Συλλογή 2003, σ. II-3253, σκέψη 26), ότι στο πλαίσιο της επανεξετάσεως της αποφάσεως επί της ανακοπής, στην οποία προβαίνουν τα τμήματα προσφυγών δυνάμει του άρθρου 61, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94, η έκβαση της προσφυγής εξαρτάται από το κατά πόσον μια νέα απόφαση έχουσα το ίδιο διατακτικό με την απόφαση κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή μπορεί ή όχι να ληφθεί νομίμως κατά τον χρόνο εκδικάσεως της προσφυγής.

36 Στο πλαίσιο της επανεξετάσεως αυτής, τα τμήματα προσφυγών του ΓΕΕΑ ασκούν, εκτός της περιπτώσεως αναπομπής, τις αρμοδιότητες του τμήματος ανακοπών που εξέδωσε την απόφαση κατά της οποίας στρέφεται η προσφυγή (απόφαση KLEENCARE, σκέψη 35 πιο πάνω, σκέψη 24). Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι η καθιερούμενη από τη νομολογία αυτή αρχή έχει εφαρμογή στην εκτίμηση του τμήματος ανακοπών, ώστε ούτε εκείνο ούτε τα τμήματα προσφυγών μπορούν να εκδώσουν απόφαση που θα ήταν παράνομη κατά τον χρόνο που αυτές αποφαίνονται βάσει αποδείξεων που προσκόμισαν οι διάδικοι στο πλαίσιο της ενώπιον αυτών διαδικασίας.

37 Η παρεμβαίνουσα θεωρεί, εντούτοις, ότι η προσβαλλομένη απόφαση διαπίστωσε ορθώς ότι ο ανακόπτων πρέπει να εκθέτει τους λόγους και τις αποδείξεις προς στήριξη της ανακοπής του άπαξ διά παντός. Το τμήμα ανακοπών δεν μπορούσε να στηριχθεί στην απουσία αποδείξεων σχετικά με την ανανέωση του προγενεστέρου σήματος, εφόσον καμία διάταξη του κανονισμού 40/94 ή του κανονισμού εκτελέσεως δεν δικαιολογούσε το αίτημά του για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την ανανέωση της καταχωρίσεως.

38 Πρέπει να υπομνηστεί συναφώς ότι από τη νομολογία που προπαρατέθηκε στη σκέψη 30 προκύπτει ότι οι διατάξεις του κανονισμού 40/94 και εκείνες του κανονισμού εκτελέσεως πρέπει να ερμηνεύονται υπό το φως της ουσιώδους λειτουργίας του σήματος. Πάντως, για να μπορεί να εκτιμηθεί αν το προγενέστερο σήμα μπορεί να χάσει τη λειτουργία του εξακριβώσεως της ταυτότητας καταγωγής λόγω της χρονικής συνυπάρξεως με το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση και με το οποίο θα μπορούσε να υπάρξει σύγχυση, το ΓΕΕΑ οφείλει να γνωρίζει τη διάρκεια της ισχύος του προγενεστέρου σήματος.

39 Η εξουσία να ζητεί συναφώς πληροφορίες από τον ανακόπτοντα μπορεί να συναχθεί από τις διατάξεις του κανονισμού 40/94 και του κανονισμού εκτελέσεως. Έτσι, δυνάμει του άρθρου 76 του κανονισμού 40/94, το ΓΕΕΑ μπορεί να ζητεί πληροφορίες και την προσκόμιση εγγράφων στο πλαίσιο οποιασδήποτε κινηθείσας ενώπιον αυτού διαδικασίας, ιδίως εκείνων που θεωρεί αναγκαία για να αποφανθεί επί της ανακοπής. Στη συνέχεια, από τις συνδυασμένες διατάξεις των κανόνων 16 και 20 του κανονισμού εκτελέσεως προκύπτει ότι το ΓΕΕΑ μπορεί να καλέσει τον ανακόπτοντα να προσκομίσει στοιχεία σχετικά με πραγματικά περιστατικά, αποδείξεις και παρατηρήσεις, μεταξύ άλλων το πιστοποιητικό καταχωρίσεως του προγενεστέρου σήματος, που δεν περιλαμβάνονται στο δικόγραφο της ανακοπής.

40 Η παρεμβαίνουσα θεωρεί, αντιθέτως, ότι ο ανακόπτων δεν μπορεί να υποχρεωθεί να αποδείξει ότι θα παραμείνει δικαιούχος του προγενεστέρου σήματος για αόριστο χρόνο πέραν της προθεσμίας ανακοπής.

41 Επιβάλλεται η διαπίστωση συναφώς ότι η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται μόνο, με το πρώτο, δεύτερο, τρίτο και έκτο επιχείρημά της, ότι αυτή η υποχρέωση δεν απορρέει ούτε από τα άρθρα 8, 42 και 74 του κανονισμού 40/94 ούτε από τους κανόνες 15 και 16 του κανονισμού εκτελέσεως. Δεν προβάλλει κανένα επιχείρημα με το οποίο να αρνείται ότι το άρθρο 76 του κανονισμού 40/94 ή η ανάγνωση των συνδυασμένων κανόνων 16 και 20 του κανονισμού εκτελέσεως παρέχουν το δικαίωμα στο ΓΕΕΑ να ζητεί από τον ανακόπτοντα να αποδεικνύει την ανανέωση του σήματος μετά τη λήξη του, οσάκις αυτή επέρχεται μετά την ημερομηνία της καταθέσεως του δικογράφου της ανακοπής. Επιπλέον, τα συναφή επιχειρήματά της αντλούνται από

μια ερμηνεία που βασίζεται στον χρόνο των ρημάτων που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις των ως άνω κανονισμών, λαμβανόμενες μεμονωμένως, και ουδόλως αναφέρονται στις αρχές στις οποίες βασίζονται οι σχετικοί λόγοι απαραδέκτου και η διαδικασία ανακοπής.

42 Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η επιχειρηματολογία της ξεφεύγει του πραγματικού πλαισίου της παρούσας υποθέσεως. Κατά τη λήξη της προθεσμίας για την παροχή πληροφοριών (στις 13 Μαρτίου 2003) ή ακόμη κατά την αρχική προθεσμία που έθεσε το τμήμα ανακοπών (στις 13 Οκτωβρίου 2000), το κύρος του προγενεστέρου σήματος δεν εξηρτάτο από κανένα μελλοντικό στοιχείο, αλλά από το αν η παρεμβαίνουσα είχε ανανεώσει την καταχώριση του σήματός της, του οποίου η αρχική διάρκεια ισχύος έληγε στις 27 Ιουλίου 2000, πράγμα το οποίο επομένως αποτελεί αίτημα αποδείξεως που αφορά παρελθόν γεγονός. Το Πρωτοδικείο κρίνει συνεπώς ότι το αίτημα για πληροφορίες δεν αφορούσε το κύρος του σήματος σε αόριστο μελλοντικό χρόνο, αντίθετα προς τον ισχυρισμό της παρεμβαίνουσας.

43 Με το τέταρτο επιχείρημά της, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι μπορεί να ανακύψει ανασφάλεια δικαίου από το γεγονός ότι ο ανακόπτων δεν μπορεί να γνωρίζει αν οφείλει να προσκομίζει την απόδειξη περί της ανανεώσεως της καταχωρίσεως του προγενεστέρου σήματος εκουσίως, συνεχώς, ή μόνον κατόπιν προσκλήσεως του ΓΕΕΑ. Η απαίτηση για την απόδειξη του κύρους του προγενεστέρου σήματος προϋποθέτει, επομένως, ότι ο ανακόπτων μαντεύει την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως επί της ανακοπής.

44 Ούτε το επιχείρημα αυτό μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, ουδόλως προκύπτει από την απόφαση του τμήματος ανακοπών ότι το ΓΕΕΑ απαιτούσε από τον ανακόπτοντα να προσκομίζει συνεχώς αποδείξεις περί της ανανεώσεως άνευ αιτήματος του ΓΕΕΑ για την παροχή πληροφοριών. Αυτή η υποχρέωση δεν προκύπτει ούτε από τα διαδικαστικά έγγραφα που προσκόμισαν η προσφεύγουσα και το ΓΕΕΑ. Συγκεκριμένα, οι οδηγίες του ΓΕΕΑ σχετικά με την ανακοπή αναφέρουν ρητώς το αντίθετο, δηλαδή ότι «ο εξεταστής οφείλει να ζητήσει από τον ανακόπτοντα να προσκομίσει την απόδειξη περί της ανανεώσεως της καταχωρίσεως».

45 Ως προς το πέμπτο της επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο η αναγνώριση της εξουσίας να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την ανανέωση του προγενεστέρου σήματος είναι αντίθετη προς την αρχή της μη αναδρομικότητας, αρκεί να διευκρινιστεί ότι η παρεμβαίνουσα δέχθηκε, απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, ότι είχε αναφέρει εσφαλμένως, στο σημείο 18 του υπομνήματος απαντήσεώς της, ότι το προγενέστερο σήμα εξακολουθούσε να ισχύει έως τις 27 Ιουλίου 2003 βάσει των προσκομισθέντων στο τμήμα ανακοπών εγγράφων, όπου η ορθή ημερομηνία ήταν στην πραγματικότητα η 27η Ιουλίου 2000.

46 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το τμήμα προσφυγών έκρινε εσφαλμένως, αφενός, ότι η λήξη του κύρους του προγενεστέρου σήματος πριν από τον χρόνο κατά τον οποίο το τμήμα ανακοπών αποφαίνεται επί της ανακοπής δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από αυτό και, αφετέρου, ότι το τμήμα ανακοπών δεν έχει την εξουσία να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την ανανέωση του προγενεστέρου σήματος μετά την αρχική προσκόμιση των αποδείξεων. Έτσι, το τμήμα προσφυγών ερμήνευσε τις διατάξεις του κανονισμού 40/94 και του κανονισμού εκτελέσεως που διέπει την εκτίμηση των σχετικών λόγω απαραδέκτου και τη διαδικασία ανακοπής αντίθετα προς τις αρχές στις οποίες αυτές βασίζονται και, ειδικότερα, παρέβη το άρθρο 76 του κανονισμού 40/94 και τον κανόνα 20 του κανονισμού εκτελέσεως.

47 Συνεπώς, ο μοναδικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι το ΓΕΕΑ ηττήθηκε, καθόσον η απόφαση του τμήματος προσφυγών ακυρώθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας, σύμφωνα με το αίτημά της. Επειδή η παρεμβαίνουσα ηττήθηκε, θα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του πρώτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 23ης Μαρτίου 2004 (υπόθεση R 486/2003-1).

2) Το ΓΕΕΑ φέρει τα δικά του έξοδα, καθώς και αυτά της προσφεύγουσας.

3) Η παρεμβαίνουσα φέρει τα δικά της έξοδα.

Jaeger Tiili Czúcz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Σεπτεμβρίου 2006.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger